مردم سالاری

حاکمیت حق مردم است

ولادت فرخنده حضرت فاطمه زهرا (س) و روز زن مبارک باد

یکشنبه ۲ دی ۱۴۰۳ - ۲۰ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶ - ۲۲ دسامبر ۲۰۲۴ - سال بیست وچهارم - شماره ۶۴۳۳ - ۱۲ صفحه - ۱۰۰۰۰ تومان

در تحریم بودن افتخار نیست

صفحه ۳

انتقاد تند ماسک از صدراعظم آلمان

صفحه ۱۱

پزشکیان در آیین تجلیل از مدال‌آوران المپیادهای علمی جهانی:

با آدم‌های بی‌سواد و ریاکار به جایی نمی‌رسیم

صفحه ۲

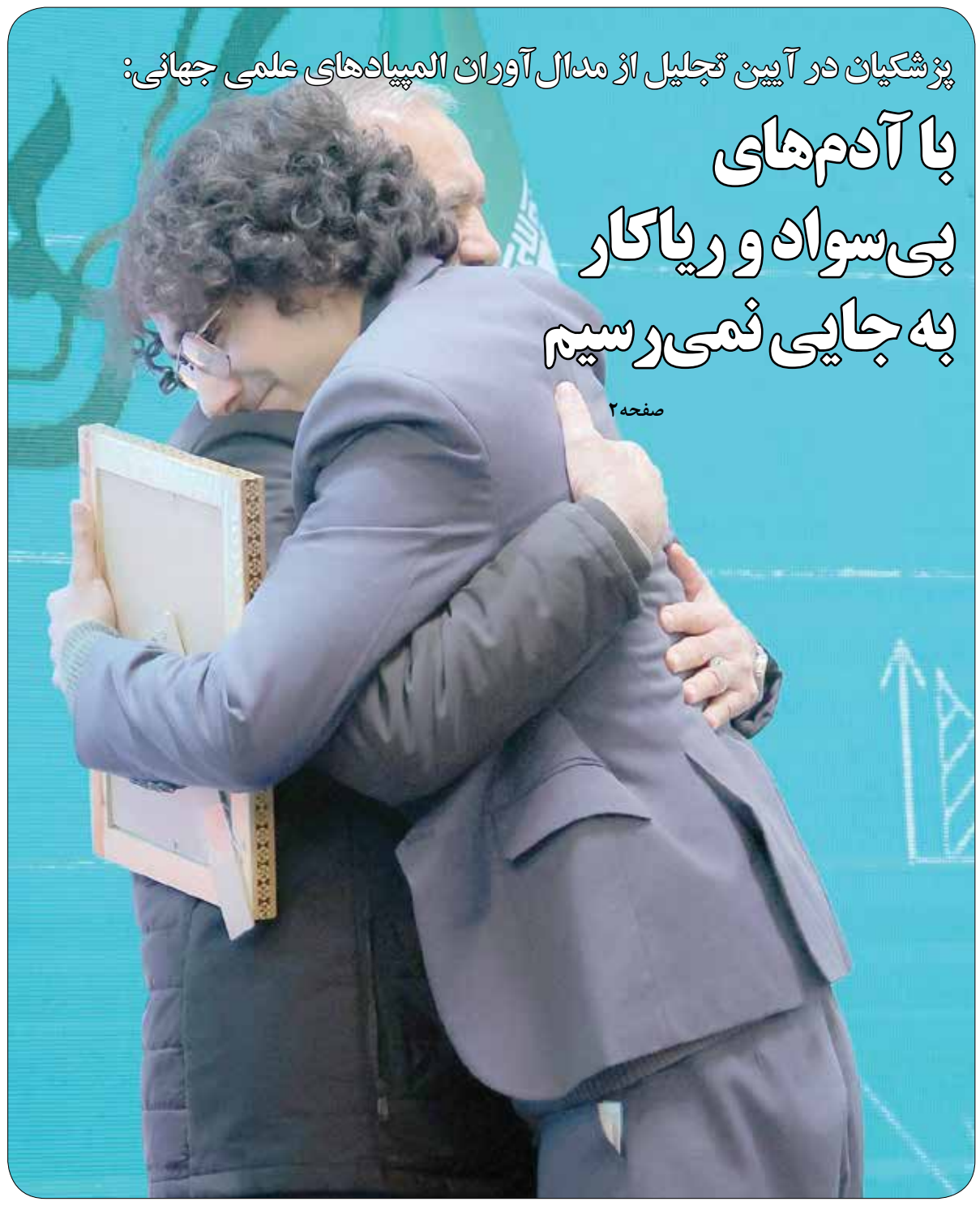

منبع: President.ir - رئیس جمهوری بر لزوم توجه به نخبگان و مدال‌آوران علمی تاکید کرد

بی‌ارزشی کار زنان در فرهنگ کار ایران

در ایرانِ ۱۴۰۳ مسئله زنان پررنگ‌تر از هر موقعی شده است، از موضوع حجاب گرفته تا خوانندگی آن‌ها و ورودشان به ورزشگاه‌ها، مسائل حل نشده‌ای که آنقدر مورد بی‌توجهی قرار گرفتند تا این‌که حالا حل کردن‌شان نیاز به تصمیمات سخت دارد؛ اما این همه چیز نیست، تبعیض جنسیتی در حوزه کار ضلع دیگر مسائل زنان در ایران است، از روزی‌که زنان به‌عنوان نیروی کار خارج از خانه پذیرفته شدند انواع تبعیض‌های شغلی ظهور و بروز کرد حتی با وجود قانون کار. به‌تازگی کارزاری با موضوع زنان شاغل راه افتاده است، کارزاری که تا لحظه تنظیم این گزارش پنج هزارو چهارصد امضا جمع‌آوری کرده است، نویسندگان این کارزار خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی، معاون امور زنان و خانواده رئیس جمهور و معاون حقوقی رئیس جمهور پنج درخواست مشخص درباره اشتغال زنان مطرح کرده‌اند، این درخواست‌ها عبارتند از: عدم پرداخت حق عائله‌مندی و اولاد به زنان متاهل کارمند دولت - تبعیض در پرداخت‌های رفاهی بین زنان و مردان متاهل...

صفحه ۴

بررسی روند سهم هزینه مصرف نهایی خصوصی از سال ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۳ نشان می‌دهد

کاهش سهم مصرف مردم از اقتصاد

صفحه ۶

ابهام در آینده تورمی سوریه

تولید ناخالص داخلی سوریه از ۶۰ میلیارد دلار قبل از جنگ داخلی به ۳۹.۵ میلیارد دلار در سال گذشته کاهش یافت. برخی تحلیل‌ها می‌گویند که اقتصاد سوریه ویران شده و اکنون آن را به مکانی برای سازمان‌های تروریستی و فعالیت‌های غیرقانونی تبدیل کرده است. این کشور از آوارگی و تلفات بی‌شمار رنج می‌برد، در حالی که سرمایه و فعالیت‌های اقتصادی آن تحت تأثیر جنگ داخلی و تحریم‌های بین‌المللی قرار گرفته بود، زیرا تولید، تجارت خارجی و درآمدهای ارزی این کشور کاهش یافت. شاخص‌های اقتصادی، ترازهای بودجه و نرخ ارز نیز بی ثبات شده است. برآورد می‌شود که تولید ناخالص داخلی سوریه در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ به نصف...

صفحه ۷

عوامل خارجی سقوط رژیم بعث

سرنگونی اسد و آینده سوریه، موجی از تحلیل‌ها را در اندیشکده‌های غربی رقم زده است. برخی از این اندیشکده‌ها اشتباهات استراتژیک روسیه و درگیری آن در جنگ اوکراین را سبب تضعیف این کشور در تداوم حمایت از اسد و زمینه ساز سقوط دولت وی مطرح کردند. از نگاه آن‌ها رویکرد جامعه جهانی به این کشور، بستگی به اقدامات دولت جدید سوریه دارد. سرنگونی حکومت بشار اسد در سوریه موج تازه‌ای از ارزیابی‌ها در رابطه با پیامدهای داخلی، منطقه‌ای و حتی جهانی آن را در میان رسانه‌ها، تحلیلگران و اتاق فکرهای مختلف در سطح جهانی ایجاد کرده است. آنچه اهمیت دارد، نقشی است که این ارزیابی‌ها می‌تواند بر پیشبرد مسیر آینده...

صفحه ۱۰

وال استریت ژورنال فاش کرد

پنهان کاری کاخ سفید درباره زوال عقل بایدن

صفحه ۱۱

یادداشت

بازتاسیس قلمرو شبه امپریال در سوریه

محمدرضا عبداله پور

سقوط رژیم اسد توسط اپوزیسیون مسلح و معارضین سوری و حمایت آشکار و پنهان کشورهای منتفع از سقوط حکومت بشار اسد، زین پس وارد دوران تاسیس و استقرار رژیم سیاسی جدید و سیاست‌های جدید کشورهای منتفع می‌شود.

در این راستا، آنچه پرواضح است این است که ساختارهای متصلب و نظامی‌خاورمیانه ای، فروپاشی درونزا ندارند و هر گونه هجمه کلی و فروپاشی ساختار علاوه بر شکاف عمیق بین ملت و دولت، تنها با حمایت‌های چند وجهی برون مرزی امکان‌پذیر است و در این راستا نقش محور عثمانی/ عبری در شکست ساختار در سوریه، بسیار پررنگ است. ترکیه از بدو تاسیس و بعد از اشغال استان اسکندرون که فرانسوی‌ها به آن اعطا کرده‌اند، دائماً به اقلیم شمال سوریه و مشخصاً استان‌های ادلب و حلب چشم دوخته است. از سویی باید عنوان کرد، ملی‌گرایی، فارغ از بعد هویتی آن، ذاتاً یک ایدئولوژی ارضی و قلمروخواهانه است و ناسیونالیسم نئوعثمانی نیز، ناسیونالیزمی‌قلمروخواهانه است. بنابراین از هم اینک می‌توان گفت که نواحی تحت تصرف ترکیه در شمال سوریه و کارگزارنش، ولو به صورت دوفاکتو در مدار مرزی ترکیه قرار می‌گیرند.

راقم این سطور در ابتدای بحران سوریه با نگارش مقاله ای با عنوان «قلمروخواهی سرزمینی ترکیه و ژئوپلیتیک سلفی» بر این اعتقاد بود که سوژه‌های تکفیری با خلق فضاهای تجزیه شده جغرافیایی در سوریه و عراق در راستای الحاق سرزمینی مناطق تسخیر شده به ترکیه، تلاش می‌کنند، چرا که بزرگترین مامن و ملجا گروه‌های تکفیری در دنیا، ترکیه است. در این راستا، می‌توان گفت که گرایش ایدئولوژیکی گروه‌های سلفی همراستا با بردار فکری ترکیه در مناطق مرزی عراق و سوریه را مرگ مرزهای کلاسیک سایکس – پیکوئی دانست که همیشه تلاش برای تغییر در این مرزها، مطمع نظر ترکیه بوده است. با این تفاسیر و در چارچوب جغرافیای سیاسی، امنیت ملی ترک‌ها در خوانشی اردوغانی می‌تواند ازنقطه‌نظر چندین عامل اساسی ارزیابی شود، قلمرو تاریخی، ملی‌گرائی و ساختارهای دولت؛ بنابراین از آغاز بحران در سوریه و برخلاف ادعای اردوغان مبنی بر عدم طمع بر جغرافیای ملی و سرزمینی سوریه، اندیشه تجزیه سوریه و الحاق مناطق شمال سوریه و مشخصاً دو استان حلب و ادلب، در دستور کار دولت اردوغان قرار داشته است. ترکیه از شروع بحران در سوریه با نقشی متعارض و تناقض نما، ستون فقرات جنبش‌های تکفیری و مشخصاً جبهه النصره و سپس تحریر الشام و منشا تامین نیروی انسانی، اطلاعاتی، نظامی‌و لجستیکی این گروه و گروه‌های تجزیه طلب دیگر مانند فرقه سلطان مراد و نورالدین زنگی است و نیک می‌دانست که فروپاشی رژیم اسد ایجاد مناطقی تجزیه شده را باعث می‌شود که می‌تواند این بخش‌های فاقد قدرت را منتزع و به خاک خود الحاق کند؛ سیاستی که در عراق و در خصوص شمال عراق و مشخصاً شهر موصل نیز قابل پیش بینی است. بنابراین به طور آشکار، اردوغان پس از تصرف حلب توسط تحریر الشام، رسماً نیات قلبی خود را اعلام کرد که پس از تصرف ادلب، حماه و حمص، هدف نهائی گرفتن دمشق است و سپس داعیه دار سلطه تاریخی بر استان‌های دیگر سوریه به عنوان بخشی از سنجاق‌های تاریخی عثمانی شد.

یادداشت

نقش ویژه هاکان در آینده ترکیه

خدایار سعیدوزیری

هاکان فیدان از پدری کرد اهل وارتو و مادر ترک اهل دنیزلی است. او از قبیله کرد حسنانی است. امری که به او برای بازی کردن فضای سیاسی ترکیه که مهمترین چالش داخلی آن موضوع کردهاست، کمک شایانی کرده و می‌کند.

فیدان مدرک لیسانس خود را در رشته مدیریت و علوم سیاسی از دانشگاه مریلند دریافت کرد و سپس مدرک کارشناسی ارشد و دکترای خود را از دانشگاه بیل‌کند ترکیه گرفت.

از سال ۱۹۸۶ تا ۲۰۰۱، وی به عنوان افسر در نیروهای زمینی ترکیه خدمت کرد و عضو واحد واکنش سریع ناتو در آلمان بود.

فیدان از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷ ریاست آژانس همکاری و هماهنگی ترکیه (تیکا) را بر عهده داشت و بر پروژه‌های توسعه‌ای در کشورهای ترک و آفریقایی تمرکز کرد و در حقیقت معمار ورود ترکیه به شمال آفریقا از جمله لیبی و پروژه‌های گازی در جنوب مدیترانه و سواحل آفریقا بود.

در سطح بین‌المللی، او نمایندگی ترکیه در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد (یونیدو) را بر عهده داشت و از جمله افرادیست که رویای ترکیه صنعتی و اتمی را در ذهن می‌پروراند.

اما مهمترین دوران حیات سیاسی هاکان فیدان با ریاست او در سازمان میت آغاز شد. فیدان از ماه مه ۲۰۱۰ ریاست سازمان اطلاعات و امنیت ترکیه (میت) را بر عهده گرفت و تا ژوئن ۲۰۲۳ که به وزارت أمور خارجه انتخاب شد در این سمت باقی ماند و این دوران، دوران گسترش فعالیت میت در طول حیات خود بود. دکترین روابط خارجی فیدان در ریاست سازمان اطلاعات نقش مهمی در تدوین استراتژی منطقه‌ای ترکیه ایفا کرد که برای حمایت فعال از شورشیان سوری در حال جنگ با رژیم بشار اسد بودند.

در جریان تلاش کودتای ۲۰۱۶ ترکیه، فیدان نقش مهمی در کمک به اردوغان برای سرکوب کودتا داشت و در کنفرانس امنیتی مونیخ در فوریه ۲۰۱۷، او لیستی از ۳۰۰ نفر از حامیان ادعایی جنبش گولن را به برونو کال، رئیس سرویس اطلاعات فدرال آلمان (BND) تحویل داد و انتظار همکاری در پاکسازی‌های سیاسی در ترکیه پس از تلاش نافرجام کودتا در ژوئیه ۲۰۱۶ را داشت که البته این فهرست بیشتر مقامات آلمانی را بر آن داشت تا افراد تحت نظر را از فعالیت‌های سرویس اطلاعاتی ترکیه آگاه کنند.

فیدان به اتکای اینکه با کردها از گذشته مرتبط بود، در مذاکرات مخفی صلح با حزب کارگران کردستان (پ‌ک‌ک) شرکت داشت که در سال ۲۰۱۲ دادستان دولت تحقیق در مورد او را خواستار شد؛ اما رجب طیب اردوغان به نفع فیدان مداخله کرد. او بعداً برای مذاکره با عبدالله اوجالان تعیین شد و اخبار و گزارش‌هایی نیز در این خصوص وجود دارد که برادر زاده‌ی وی عضو حزب کارگران کردستان (PKK) است.

او یکی از معماران تقویت ارتباط سازمان اطلاعات ترکیه با گروه افراطی و پان ترک گرگ‌های خاکستری که گروهی سیاسی- مافیایی است که از قاچاق اسلحه تا اقدامات تروریستی در راستای آرمان پان ترک‌ها برای تشکیل ترکستان بزرگ را انجام می‌دهد. طرح‌هایی مانند کوریدور زنگزور و ترکستان نامیدن آسیای میانه نیز در همین دکترین سیاسی امنیتی می‌گنجد و باید تاثیر هاکان فیدان بر سیاست کلان ترکیه دانست. بر همین اساس مختصری به این ارتباطات مافیای گرگ‌های خاکستری با میت می‌پردازیم.

علاء الدین چاکیجی، معروفترین رئیس مافیای دهه ۹۰ میلادی ترکیه بود که در زندان بود و در سال ۲۰۲۰ به خواست دولت آزاد شد. چاکیجی سابقه طولانی جنایی دارد و از سران اصلی مافیای ملی‌گرا و پان ترک ترکیه است. چاکیجی حتی همسر سابق خود، نوریه اوغور کیلیچ را در ژانویه ۱۹۹۵ پس از اینکه برخی از معاملات کثیف وی را فاش کرد، به قتل رساند.

چاکیجی قبل از قتل آشکارا او را تهدید کرد و قاتل اجیر شده، عبدالرحمان کشکین، در بیانیه‌ای اعتراف کرد که این قتل را به دستور رئیس مافیا انجام داده است.

هنگامی‌که در اوت ۱۹۹۸ پس از بازداشت در فرانسه توسط بازپرسان بلژیکی مورد بازجویی قرار گرفت، اعتراف کرد که با قاچاقچی مواد مخدر ترک، سلیم ایشیک، که به سلیم روباه نیز معروف بود، در قاچاق مقادیر زیادی هروئین به اروپا شرکت کرده است. ایشیک در ژانویه ۲۰۱۰ در استانبول دستگیر و به رهبری شبکه قاچاق هروئین و مواد مخدر غیرقانونی از ایران، پاکستان و افغانستان به اروپا، به ویژه هلند، متهم شد.

سابقه ارتباط چاکیجی با میت به ارتباط او با یاووز آتاچ، مقام سابق میت که مسئول عملیات خارجی سازمان بود برمی‌گردد. او با این مقام میت همکاری نزدیکی داشت. آتاچ پس از اینکه مدیریت میت استانبول برای او ضمانت کرد و اعتبار او را به عنوان یک دارایی تأیید کرد، چاکیجی را به مقر اطلاعات آورد. او به محافظت از چاکیجی شروع کرد و حتی برای کمک به فرار رهبر مافیا از ترکیه، گذرنامه دیپلماتیک به او داد که با علنی شدن آن، افسر میت، یاووز آتاچ موقتا به عنوان دیپلمات به چین فرستاده شد.

در بیانیه‌ای در سال ۲۰۱۱ که یک دادستان که در حال تحقیق در مورد قتل‌های خارج از رویه قضایی دهه ۱۹۹۰ بود صادر کرد، آتاچ اعتراف کرد که چاکیجی در برخی عملیات میت شرکت کرده، از منابع سازمان بهره‌مند شده و برای انجام وظایف خود آموزش دیده است. افسر اطلاعاتی دیگری به اسم کاشیف کوزینولو نیز در سطح عملیاتی با چاکیجی کار می‌کرد.

چاکیجی حامی اصلی خود را در سال ۲۰۰۲ زمانی که این حزب راست افراطی انتخابات را به حزب عدالت و توسعه (AKP) اردوغان باخت، از دست داد، و اردوغان بعداً از پلیس و قوه قضائیه برای سرکوب گروه‌های مافیایی استفاده کرد.

اما سرآغاز همکاری مجدد سازمان اطلاعات و امنیت ترکیه به رهبری هاکان فیدان و همچنین حزب و عدالت و توسعه با گرگ‌های خاکستری از آنجا بود که در ۲۰ فوریه ۲۰۱۵، فرات یلماز چاکر اوغلو، رهبر سازمان گرگ‌های خاکستری در دانشگاه اژه، توسط دانشجویان ناسیونالیست کرد با چاقو کشته شد. پس از این بود که میت و اعضای حزب عدالت و توسعه به همکاری با گرگ‌های خاکستری برای مقابله با احزاب کردی پرداختند.

حال که اخبار گوناگون از مریض بودن اردوغان در رسانه‌ها بیان می‌شود، جدی‌ترین آلترناتیو اوهاکان فیدان است که با تجربه‌های نظامی، اطلاعاتی امنیتی و سیاست خارجی، می‌تواند رهبری ترکیه را در دست گیرد و از بازوهای گوناگون ارتباطی خود در این راستا بهره ببرد.

شاید برای تقریب به ذهن بد نباشد که به سریال ترکیه‌ای (من در این جهان نمی‌گنجم) اشاره کنیم. این سریال که شخصیت اصلی و مثبت آن شخصی به نام «جابان تورک» است و رابطه و وفاداری نزدیکی به دولت دارد؛ در حقیقت بازنمایی سینمایی روابط گرگ‌های خاکستری با دولت ترکیه و سازمان اطلاعات این کشور است.

نگاه

در تکاپوی حکمرانی خوب

مترجم مهدی مقدری

درچند دهه گذشته حکمرانی در ورزش به عنوان موضوعی متداول برای تحقیقات تبدیل شده است و توجه بسیاری ازمحققان ورزشی و مدیریتی و تجاری را به خود جلب کرده است. واضح ترین دلیل افزایش علاقه به این موضوع، ظهور مستمر موارد مربوط به سوء مدیریت و ناسازگاری اخلاقی، ازجمله رسوایی‌های مربوط به رشوه خواری، تبانی در مسابقات و فساد به ویژه در بین نهادهای بین‌المللی حاکم بر ورزش مانند کمیته بین‌المللی المپیک و فدراسیون بین‌المللی فدراسیون فوتبال است. این تخلفات منجر به زیر سوال بردن مشروعیت حاکمیت فعلی ورزش شده است.

حکمرانی خوب و شاخص‌های مطرح شده در آن می‌تواند معیار خوبی برای ارزیابی عملکرد نهادهای اجتماعی باشد و می‌توان از این شاخص‌ها جهت بررسی عملکرد فدراسیون بسکتبال به عنوان یک نهاد عمومی‌و بالاترین مرجع تشخیص در رشته ی بسکتبال بهره برد . شاخص‌هایی که توسط جامعه ای که اثر و روش حکمرانی فدراسیون بسکتبال را می‌بیند، به آسانی و بدون نیاز به پیچیده سازی مسائل، قابل تطبیق هستند.

به‌طور کلی می‌توان گفت که حکمرانی خوب، مدیریت تمامی‌منابع در اختیار یک نهاد، برای رسیدن به اهداف تعیین شده می‌باشد. این منابع شامل منابع فیزیکی، منابع انسانی و منابع مالی و منابع نامشهود بوده و دربر گیرنده راهکارها و روش‌های اجرایی ست که افراد و گروه‌های اجتماعی از طریق آن، توانایی دنبال کردن علایق و حقوق قانونی خود را با توجه به محدودیت‌ها داشته باشند.

شاخص‌های حکمرانی خوب شامل:

۱. مشارکت
۲. حاکمیت قانون
۳. شفافیت برگزاری
۴. پاسخگویی
۵. شکل گیری وفاق عمومی
۶. حقوق مساوی
۷. اثربخشی و کارآیی تغییرات
۸. مسئولیت پذیری سرقت و کابینه

در این یادداشت به بررسی روش‌های تصمیم‌گیری، اجرایی و مدیریتی فدراسیون بسکتبال و تطبیق این مصادیق با این شاخص‌های حکمرانی خوب می‌پردازیم.

۱. مشارکت:

میزان مشارکت مردم در امور جامعه یکی از کلیدی‌ترین پایه‌های حکمرانی خوب به‌شمار می‌رود. مشارکت می‌تواند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم صورت گیرد. تدوین اساسنامه جدید فدراسیون‌ها توسط وزارت ورزش که در سال ۱۴۰۰ به تصویب هیات محترم دولت رسید و به اجرا در آمد و پیش بینی کمیسیون‌های ورزشکاران، مربیان و داوران و همچنین افزایش اعضا مجمع عمومی‌به عنوان رای دهنده و روش انتخاب کاندیدا قدم موثر و شایسته‌ای در راستای تحقق حکمرانی خوب بود.

کمیسیون‌ها به عنوان مصادیق مشارکت تمام اعضا در فرآیند تصمیم گیری و تصمیم سازی فدراسیون‌هاست. در دستورالعمل پیشین انتخابات کمیسیون‌ها که در مجمع فوق العاده در سال ۱۴۰۰به تصویب رسید سعی بر آن شد تا زمینه مشارکت حداکثری همه اعضا فراهم آید، متاسفانه تغییرات ایجاد شده در این دستورالعمل‌ها و اخذ مصوبه از مجمع در سال ۱۴۰۳ منجر به کوچک سازی و محدود کردن دامنه مشارکت در کمیسیون‌های مختلف فدراسیون بسکتبال گردید. به علاوه انتصاب دو نفر از اعضا کمیسون توسط رئیس فدراسیون گام برداشتن در مسیر مخالف افزایش مشارکت و پشت کردن به خرد جمعی بود، اقداماتی که آشکارا برخلاف اصول حکمرانی خوب ارزیابی می‌شود.

۲. حاکمیت قانون:

حکمرانی خوب نیازمند چارچوب عادلانه‌ای از قوانین و آیین نامه‌ها است که در بر گیرنده حمایت کامل از حقوق اعضا در جامعه بوده و به صورت شایسته‌ای اجرا گردد.

آنچه واضح و مبرهن است فدراسیون بسکتبال با تغییر قوانین و آیین‌نامه در تلاش است تا از حقوق عده ای خاص دفاع نماید و به علاوه در اجرا نیز این آیین‌نامه‌ها تا زمانی معتبر هستند که منافع این افراد خاص در مخاطره نباشد وگرنه همین آیین نامه‌ها نیز ضمانت اجرایی لازم را نخواهند داشت.

به عنوان مثال آنچه در اجرای آیین نامه مسابقات در برگزاری لیگ بوقوع پیوست، از تاخیر چندین باره لیگ، اضافه کردن تیم‌ها به لیگ برتر، اضافه شدن تیم به لیگ در هفته سوم، بازماندن پنجره نقل و انتقالات، عدم اجرای مواد تعیین شده در امکانات فنی برگزاری لیگ و لیست بلند بالایی از عدم پای بندی به حاکمیت قانون در بخش‌های مختلف بیان می‌کند که فدراسیون بسکتبال تا زمانی به قانون استناد می‌کند که با منافع افراد خاص در تضاد نباشد ولو اینکه این منافع با منافع کل اعضا در تضاد باشد به بیان دیگر فدراسیون بسکتبال در حاکم سازی قانون خطوط قرمزی را برای کارکنان ترسیم نموده و تا آنجا پیش می‌رود که با منافع عده ای خاص در تضاد نباشد.

ادامه صفحه ۹

درگذشت تأثرانگیز مومن خیّر و کارآفرین پیشکسوت ایران

« زنده‌یاد جناب آقای حاج سیدعلاءالدین میر محمد صادقی»

را به خانواده محترم و همکاران گرامی ایشان تسلیت عرض نموده و رحمت و مغفرت واسعه الهی برای آن عزیز سفر کرده را از درگاه خداوند متعال مسألت داریم.

مدیر عامل و هیات مدیره شرکت گچ مومن آباد سمنان